

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Сучасні методи навчання

підготовки	магістрів
галузі знань	02 Культура і мистецтво
спеціальності	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітньо-професійної програми	«Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління»

Силабус нормативної навчальної дисципліни **«Сучасні методи навчання»** підготовки
магістрів
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітньо-професійної програми «Інформаційна аналітика та
адміністрування систем управління»

Розробник: **Шульга Світлана Анатоліївна**, доктор історичних наук, доцент, професор
кафедри всесвітньої історії

Силабус нормативної навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри всесвітньої
історії

протокол № ____ від _____ 2021 р.

Завідувач кафедри: _____ (підпис) (Стрільчук Л.В.) .

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо наукова/освітньо творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Нормативна
Кількість годин/кредитів 4 / 120 год.	галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітньо-професійної програми «Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління»	Рік навчання перший
		Семестр 2-ий
		Лекції 20 год. Практичні(сем.) 16 год. Лабораторні Індивідуальні
		Консультації 8 год.
		Самостійна робота 76 год.
ІНДЗ: - €		Форма контролю: іспит
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Шульга Світлана Анатоліївна

Науковий ступінь доктор історичних наук

Вчене звання доцент

Посада професор кафедри всесвітньої історії

Контактна інформація

Дні занять (за електронним розкладом)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Сучасні методи навчання» виконує низку важливих функцій у фаховій підготовці вчителя, фахівця бібліотечної та архівної справи. Вона завершує професійну їх підготовку, надаючи інструментарій для їхньої діяльності, покликаний формувати ключові та предметні компетентності, закладати громадянські особистісні якості школярів, яких потребує демократичне суспільство (інтелектуальну чесність, відкритість розуму, толерантність, громадянську гідність), виконує роль провідника до особистісно орієнтованого навчання та виховання, громадянських патріотичних якостей та почуття власної гідності у здобувачів освіти.

Завданнями є засвоєння студентами знань основних закономірностей навчання у професійній сфері, оволодіння базовими теоретичними та практичними навиками ведення організаційної роботи; набуття вмінь поєднувати традиційні та інноваційні методи та технології навчання, продукувати їх; формування свідомого творчого ставлення до

майбутньої діяльності, оволодіння навичками інформальних практик впродовж життя, толерантного спілкування в соціумі.

Нормативна навчальна дисципліна «Сучасні методи навчання» у відповідності із навчальним планом вивчається студентами 5 курсу магістратури (перший семестр) спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа в обсязі 120 год / 4 кредити, лекцій 20 год., семінарських занять 24 год., самостійної роботи 70 год., консультацій 6 год. Передбачено виконання індивідуального завдання. Підсумкова форма контролю – іспит.

4. Результати навчання (Компетентності)

За результатами вивчення курсу студенти повинні оволодіти наступними компетентностями:

ЗК 9. Здатність реалізовувати науково-педагогічну та управлінську діяльність

ФК 8. Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

РН 15. Застосовувати сучасні методики навчання у професійній діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Компетентність як поняття. Компетентнісний підхід у навчанні.		2		10		ДС, ІРС, Р
Тема 2. Інноваційність у навчальній діяльності : поняття, напрямки.		2		6	2	ДС, ДБ
Тема 3. Інноваційні методи, прийоми та засоби навчання .		2		2		
Тема 4. Інтерактивне навчання: мета, особливості застосування для навчання школярів і дорослих.		2		4		РМГ
Тема 5. Методики інтерактивного навчання.			2	4		ДС, Р
Тема 6. Ситуаційні методи навчання як трансформована модель практичного методу.		2		6	2	ДС, Р,
Тема 7. Метод проектів як різновид інноваційних технологій у навчанні та професійній діяльності.			2	2		Р, ДС, ДП
Тема 8. «Рольові ігри». Методика проведення дидактичної гри. Синанон як метод підготовки до професійної діяльності.		2	2	4		ДС, ДБ, ІРС

Разом за модуль 1		12	6	38	4	
Змістовий модуль 2.						
Тема 9. Mind maps – новітній спосіб організації інформації для навчання та професійного росту.		2	2	10		ДС, ІРС
Тема 10. Кейс-метод новітній спосіб подання інформації		2		4		РМГ, ІРС
Тема 11. Методика презентації в архівній справі.				4		ДС, ІРС, РМГ
Тема 12. Новітні стратегії навчання в музейній справі.			2	8		ІРС,
Тема 13. Виховна та дослідницька робота в архівній установі.			2	8		ДС, ДБ, РМГ, ІРС
Тема 14 Сучасні форми організації навчання. Неформальне та інформальне навчання.		2	2		2	РМГ, Р, ІРС
Тема 15. Перевірка та оцінка рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти за інноваційними технологіями: навчання за допомогою запитань.		2	2	4	2	ДС, ВРС
Разом за модулем 2		8	10	38	4	
Поточна оцінка (поточне оцінювання)						30
Модульна контрольна робота (М1+М2)						60
ІНДЗ (додається до поточної)						10
Інше						-
Всього годин / балів:		20	16	76	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат (аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо).

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота студентів з курсу здійснюється за вибором студентом одного із завдань (ІНДЗ - 10 б.):

1. Підготувати повідомлення-опис обраного методу навчання (відповідно до спеціальності).
2. Підготувати презентацію на тему за вибором.

3. Скласти глосарій до курсу «Сучасні освітні технології».

IV. Політика оцінювання

Оцінювання навчальних успіхів студента здійснюється на основі виконання індивідуального завдання, підготовки семінарських занять та контрольних робіт з курсу. Відвідування лекційного та семінарського курсів обов'язкове. Оцінювання здійснюється так: семінарські заняття, активна участь в них (30 б.); ІНДЗ оцінюється в 10 б.; модульні контрольні роботи виконуються у письмовій, тестовій або усній формах (60 б.) . Підсумковий бал 100.

В разі неможливості бути присутнім на заняттях, студент повідомляє про це старосту групи або викладача і складає дану пропущену тему викладачеві індивідуально.

За бажанням (при недостатній кількості балів) і консультацією із викладачем студент може додатково скласти тести за обраною темою або за результатом співбесіди і в такий спосіб підвищити підсумковий бал.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є **іспит**. Контроль здійснюється за підсумками поточного, проміжного та модульного контрольного оцінювання, виконання ІНДЗ.

Питання для контролю:

1. Профілізація загальноосвітньої школи: проблеми та мета.
2. Концепція Нової української школи: основні положення.
3. Поняття компетентностей і компетенцій. Компетентнісний підхід у навчанні історії.
4. Інноваційність у навчальній діяльності : поняття, напрямки.
5. Інтерактивне навчання: мета, особливості.
6. Методики інтерактивного навчання.
7. Ситуаційні методи навчання як трансформована модель практичного методу.
8. Інноваційні методи, прийоми та засоби навчання.
9. Метод проектів у навчанні та професійній діяльності.
10. «Рольові ігри». Методика проведення дидактичної гри.
11. Mind maps – новітній спосіб організації інформації для навчання та професійного росту.
12. Засоби навчання в загальноосвітній школі: новітні підходи та методи, форми навчальної діяльності.
13. Методика презентації у навчальному процесі.
14. Новітні методики навчальної роботи з джерелами.
15. Сучасні методики навчання в документознавстві.
16. Новітні навчальні стратегії в музейній справі.
17. Словесний метод навчання та новітні його прийоми.
18. Використання сучасних видів наочності.
19. Перевірка та оцінка рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти за інноваційними технологіями: навчання за допомогою запитань.
20. Сутність практичного методу навчання. Види практичних завдань та методика навчальної діяльності з ними.
23. Інтерактивні технології навчання.
24. Сучасні форми організації навчання.
25. Неформальне та інформальне навчання : сутність, форми організації.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре

67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

А) Документи

З а к о н п р о о с в і т у . URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа). URL: <http://www.mon.gov.ua/education/average/concept.doc>

Концепція профільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe82a9c95d.pdf>

Концепція НУШ: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

Національна доктрина розвитку освіти. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/151.htm>

В) Література

Акінфієв О. Реферат як приклад дослідницької роботи. *Історія в школі України*. 2008. №8. С. 16–21.

Баханов К. Технологія групової творчої справи в навчанні історії в школі. *Історія в школі України*. 2010. № 1. 23–28.

Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: [навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу]. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2009. 100 с.

Васильев В. Проектно-исследовательская технология: развитие мотивации. *Народное образование*. 2000. № 9. С. 177–180.

Громова Л. П. Використання ілюстративного матеріалу для створення дистанційного курсу історії України. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/zrazok/zrazok2.html>

Гуткевич С.О. Оніщенко І.Г. Світовий освітній простір: тенденції та перспективи розвитку в умовах глобалізації. Монографія. Київ, 2014. 205 с.

Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків, 2009. 176 с. (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).

Десятов Д. Використання мережевого геосервісу GOOGLE-MAPS в процесі навчання історії. *Історія в школі*. 2013. Червень. С. 22–24.

Десятов Д. Використання мережевих технологій як засобу організації кооперативної діяльності учнів в процесі навчання історії. *Історія в школі*. 2013. Липень-серпень. С. 16–19.

Десятов Д. Використання ВЕБ-КВЕСТУ як методу розвитку дослідницьких умінь учнів у процесі навчання історії. *Історія в школі*. 2012. Вересень. С. 22–25.

Єрмоленко А. Як працювати з джерелами інформації на уроках історії. *Історія в школі України*. 2007. №7. С. 35–36.

Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования. Рига: Эксперимент, 1995. 176 с.

Кремень В.Г. Філософсько-освітня діяльність: інноваційні аспекти. *Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи*: зб. наук. праць. / за ред. Василя Кременя та Тадеуша Левовицького. Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С.10 -26.

Коляда І. Урок-історична вікторина-ефективна форма організації реалізації засад особистісно-орієнтованого навчання. *Історія в школі*. 2015. №1. С. 22–26.

Мокрогуз О. Методичні засади використання мультимедійної презентації. *Історія в сучасній школі*. 2012. №. 4. С.35–38.

Новикова Т. Д. Проектные технологии на уроках и во внеучебной деятельности. *Народное образование*. 2000. № 8–9. С. 151–157.

Осадчук Р. Умови, які забезпечують ефективність застосування самостійної роботи учнів у профільному навчанні. *Історія в школі*. 2007. №2. С.12–13.

Павленко О. Контроль в освіті як дидактична категорія і наукова проблема. *Історія в школі*. 2015. №5. С.20–22.

Подобєд О. Віртуальні навчальні екскурсії історичними просторами України та зарубіжних країн. *Історія в сучасній школі*. 2012. №6. С. 27–29.

Приходько А. Нові освітні технології та способи їх реалізації. *Історія в школі*. 2005. №. 2. С. 23–29.

Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

Сисоєва С.О., Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: навчальний тренінг. К.: Університет «Україна». 2007. 185с.

Сисоєва С.О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.

Ситуационный анализ, или анатомия кейс-метода / [под ред. д-ра социологических наук, профессора Ю.П. Сурмина]. Киев: Центр инноваций и развития, 2002. 286 с.

Терно С. Як підвищити ефективність навчання? (Науково-технологічні засади формування історич понять). *Історія в школі України*. 2003. №5. С.21–25.

Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: Монографія/за ред. В.Г. Кременя. К.: Пед. думка. 2008. 472 с.

Хуторской А. В. Педагогическая инноватика: методология, теория, практика: научное издание. М.: Изд-во УНЦ ДО, 2005. 222 с.

Интернет-ресурсы

Богуславская И.Г. Инновационная деятельность как условие развития личности. URL: <http://www.rusedu.info/Article752.html>

Волынкина М.В. О месте инноваций в образовании. Центр развития инноваций: [сайт] / Ин-т гуманитар. образования. URL: <http://www.innovatika.ru/bibl/st2.html>

Герасимов Г.И., Илюхина Л.В. Инновации в образовании: сущность и социальные механизмы. Рос. Гуманит. Интернет-университет [сайт]. URL: <http://www.vusnet.ru/biblio/archive/gerasimov>

Гребенюк О.С. Педагогические технологии и инновации. URL: <http://www.bestreferat.ru/referat-98226.html>

Диканская Н.Н., Диканский А.Ю. Информационная поддержка инновационных процессов в образовании. URL: <http://conf.stavsru.ru/ WordDocs/198.doc>

Новикова Т. Условия эффективности инноваций: зарубежный опыт и российская практика. *Школа: день за днем: педагогический альманах*. URL: <http://www.den-za-dnem.ru/page.php?article=385>

«Институт инноваций в образовании». Томский государственный университет [сайт]. URL: http://www.tsu.ru/webdesign/tsu/core.nsf/structurl/education_innedu

Организация и проведение мастер-классов. Методические рекомендации / Сост. А.В. Машуков, под ред. А.Г. Обоскалова.— Челябинск, 2007. URL: www.ipk74.ru/files/raznoe/master-klass.doc

Основы инновационно-технологического менеджмента. *Сетевой Ресурсный Центр менеджмента образования, науки и технологий*. URL: <http://nrc.edu.ru/index.html>

Поляков С.Д. Педагогическая инноватика: от идеи до практики. URL: <http://setilab.ru/modules/article/view.article.php/c24/234>

Сахновський О. Європейський вимір історичної освіти в Україні: виклики та перспективи. URL: [file:///F:/User/Downloads/NZTNPUIst20142\(1\)46.pdf](file:///F:/User/Downloads/NZTNPUIst20142(1)46.pdf)

Інформальне (informal) навчання [Jane Hart. You can't manage informal learning – only the use of informal media Електронний ресурс. URL: <http://www.c4lpt.co.uk/blog/2011/10/28/you-cant-manage-informal-learning-only-use-of-informal-media/>

Неформальне (non-formal) навчання (автором є Малкольм Ноулз, 1970 р.) [Jane Hart. You can't manage informal learning – only the use of informal media Електронний ресурс. URL: <http://www.c4lpt.co.uk/blog/2011/10/28/you-cant-manage-informal-learning-only-use-of-informal-media/>

Формальне навчання (відповідно до визначення CEDEFOP [Jane Hart. You can't manage informal learning – only the use of informal media Електронний ресурс. URL: <http://www.c4lpt.co.uk/blog/2011/10/28/you-cant-manage-informal-learning-only-use-of-informal-media/>

Тони Бьюзан - Правила составления интеллект-карт (русские субтитры). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-IVoZDA9Yxw>

Ментальні карти – створення (по сервіс, закони створення. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=xw6WYP2pDR8>

Как нарисовать ментальную карту (загальні положення). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=UyIIKbGnPEE>

Інтелект-карта як інтелектуальний спосіб запам'ятовування програми, як складати ? URL : <https://www.youtube.com/watch?v=ynRUz9gpBpU>

УІІІ. Тематика семінарських занять

Тематика семінарських занять	Кількість годин
Тема 5. Методики інтерактивного навчання. 1. Поняття інтерактивного навчання. Інтерактивні технології навчання історії в старшій школі. 2. Особистісно-орієнтоване навчання історії в школі, сутність та значення. 4. Технологія кооперативного навчання. 5. Технологія ситуативного моделювання. 6. Інтерактивний урок. 7. Практичне завдання: Доберіть до самостійно обраної теми уроку ігри різних типів, визначте оптимальний варіант їх використання.	2
Тема 7. Метод проектів у навчанні та професійній діяльності. 1. Ідея проектної навчальної діяльності (Д. Дьюї, А.Флітнер). 2. Типи навчальних проектів. 3. Етапи реалізації проекту. Формування компетентностей.	2
Тема 8. «Рольові ігри». Методика проведення дидактичної гри. 1. Метод ділової гри та його значення. 2. Види ділових ігор: “мозковий штурм”, інноваційні, імітаційні, організаційно-діяльнісні, організаційно-комунікативні. 3. Дидактичні ігри: функції, методика організації. 4. Квест-гра. 5. Практичне завдання: запропонувати тему та розробити план проведення дидактичної / ділової гри.	2
Тема 9. Mind maps – новітній спосіб організації інформації для навчання та професійного росту. 1. Поняття інтелектуальних карт. Застосування карт та їх функції. 2. Етапи створення інтелектуальних карт. Основні правила.	2
Тема 12. Сучасні методики навчання в документознавстві. 1. Поняття навчання в інформаційній, бібліотечній справі. 2. Напрямки навчання та його види.	2

3. Практичне завдання: розробити тематику професійного навчання (бібліотекар).	
Тема 13 Виховна та дослідницька робота в архівній установі. 1. Архів як дослідницький центр. 2. Виховні та навчальні ресурси архіву. 3. Методи навчання та підвищення кваліфікації фахівця архівної справи.	2
Тема 14. Неформальне та інформальне навчання. 1. Поняття формального, неформального та інформального навчання. 2. Методи поєднання різних видів освіти.	2
Тема 15. Перевірка та оцінка рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти за інноваційними технологіями: навчання за допомогою запитань. 1. Традиційні та нетрадиційні методики оцінювання рівня знань. 2. Методика тестової перевірки знань . 3. Практичне завдання: скласти варіант тестів (три рівні) за обраною темою.	2